

MORDA ZA
SPODBUDO
IN ZGLED

str. 3

SRCE SE MI
JE SMEJALO

str. 4

Porabje

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Monošter, 5. junija 1997 * Leto VII, št. 11

Prvo državno srečanje Slovencev na Vogrskom

MATERNA REJČ: KAK PRVA LÜBEZEN?

Ge sam v varaški šauli to takšo čutenje emo, kak če bi pod eno veliko-velko lipo sejdo, pa bi name lipovo cvejtke letelo. Vsi lidgé so na sracijaj, rejklinaj, bluzaj gorpiknjeno meli en lipov list, kauili šteroga je pisalo "Srečanje Slovencev". Če stoj eške nej emo tej emblem, je v veliko sili drugoga pito, od koga bi un to leko dobüu tau.

Lipov list, kak simbol slovenskoga naroda, nas je včasik vküper zvezlo. Vseeno, če je štoj prišo iz Budimpešte, Soprona, Mosonmagyaróvára, Jáka, Hegyeshaloma, Sombotela, Martonvására, Jánossomorje, Miskolca, Ljubljane... Vsi smo Slovenci, ki živemo razstepani nin na Vogrskom ali indrik.

Gda so lidgé prihajali, pa so jim pri dveraj žganje ponüjali, so nistarni nej steli vzeti. Te pa so je naši mladi kölnarge nagovarjajali, ka je tau prej domanja, slovenska palinka... Več lüdi je natau vzelo šnops.

Dosta Slovencev je vküper prišo iz rosaga 24-oga pa 25-oga maju-

ša. Eške takši tö, šteri so nej bili pozvani. Dobro so včiniili, ka so prišli! Obečali so mi, ka te tö pridejo, gda je pozovejo. Tau, če je štoj nej büu pozvani, je nej drejk bilau, liki zato, ka so organizatori (samouprava in zveza), šteri so veliko delo opravili, nej znali, gde so uni doma.

Varaška cerkev je bila puna, gda se je zadvečarka začnila slovenska meša, štero so vodili mariborski püšpek Smej. Dosta domanji lüdi je tö prišo iz slovenski vesnic. No, ena ženska je stejala svoji žlati makove retaše primesti v Monošter k cerkvi, depa špajet je nika švardüvo, zmejs pa je bus odišo. Ena mati pa se je zato najbolje nutri pelala v Varaš k meši, ka ka pa če njen sin don tö pride

domau - po trejsti lejtaj... Nej prišo...

Madžarski ženi je pri cerkvi napamet prišo, kak se je dühovnik v njini vesi čüdivo, gda je njen mauž Slovenec v njino farno prišo. Prej tak na flajnsni odi k meši, aktivno spejva na kauroši, pa don, kak tau, ka nigdar ne pride k spauvedi!?!... Siromak je nej znau vogrski moliti "Žau mi je..." Naj ma nede žau.

Na tom dvagnevnom srečanju so se prvo paut srečali v Porabji trgé bratke, od šteri je eden, zatok, ka je slovenko rejč včüu, mogo v 50-aj lejtaj v Slovenijo vujti.

Tau srečanje je največ lüdam obüdilo nikše spomine. Gda sam pito eno starejšo žensko, če so prišli njim mauž tö, so pravli, ka nej, ka je že

davnik mrau, ka ma je kankla na glavau spadnila, gda je stüdenec kopo. Eške po 40-aj lejtaj jim je tö rejč stanila. Boleči spomin, šteri nigdar ne zacejli.

Velkomi krepkomi moški so tekle skozé, gda je poslüšo na kauroši, kak so gorenjesinčarski pesmarge "muzikalno" lepau mešo slüžili. Njegovu pokojna mama so tö spejvali v zbori Avgusta Pavla.

Starejši univerzitetni profesor pravi, ka un je pozabo gučati, depa zdaj, ka dobiva slovenske novine Porabje, pá začne razmeti reči.

Kakša koli lejpa rejč je naša slovenska materna rejč, enomi gospaudi iz Slovenije je bankomat požro njegvo bančno karto. Nika ma je prej

piso vogrski pa nemški, samo je nej razmo.

En drugoga tö moremo razmeti. Kak nas Porabce razmijo naše madžarske žene, madžarski možauvge, šteri so nam Slovenom tö poštenje dali s tem, ka so prišli na dvagnevni program, če naš guč rejsan ne razmijo. Lepau je bilau vidati, kak je madžarska zborovodkinja na kauroši najbolje naglas slovenski Boga molila... Madžarske mažoretke so se - zmejs ka so sobočki velki goslarje sejkali - tak vogibale pa lepau smedjale, kak če bi na madžarskom programi bile, nej na slovenskom. Eške madžarski gostje (vendécke) so se tö fejst smedjali, gda so gledali humoristično špilo Županova Micka, nas pa je tak vse bodalo vö na črvau.

Varaški političari so gučali, ka bi radi, če bi s prijateljstvom izbrisali iz spominov Slovencev vse lagvoga, ka se nam je v zgodovini zgodilo. Dobre sausade simbolizira tau tö, ka je na program prišo veleposlanik (nagykövet) Republike Slovenije v Budapešti, gospod Hajós tö, šteroga materna rejč pa je madžarska. Nemška kulturna skupina iz Rábafüzesa in rovačka iz P里斯ike pa samo potrdjavata takšo padaštvo... Različni narodi moremo poštvivati en drugoga, pa nej samo zato, ka nam naj bančni mašin ne požré našo bančno karto...

(se nadaljuje na str. 2)

Prvo državno srečanje Slovencev na Vogrskom (nadaljevanje s prve strani)

Takši je malo bilau, šteri so zato nej prišli, ka si tak brodijo, "ka pa tau namé briga!?!..." Iстина, ka so mi nikšji poznanci pravli, ka uni poznajo takšoga Slovenca, ka če bi ge pri njema začno slovenski gučati, te bi samo do praga prišo... Nej baja. Hapsauk, ka je nej prišo na tau srečanje, ka bi ger druge Slovence v lagvo volau spravo. Včasik se zato lipovi listke tó dojsišijo...

Takši so tó bili - že bole stari tó -, šteri se doma nad sebov madžarsko pogučavajo, depa na srečanju so na slovensko pitanje, slovenski odgovardjali. Rauže je včasik tó trbej poledjavati...

Ena starejša mati - šteri ovak trnok radi slovenski gučijo ino slovenske pesmi spevajo - pa so nam pravili, ka se uni doma s

svojim možom Slovencom vsigder - vogrski pogučavajo. "Dje, kak je pa tau mogauče?!?", smo je pitali. Tau je prej tak bilau, ka da so pred dosta-dosta lejtami v njini varaš prišli, te so mauž prej doma radi gučali slovenski, depa kak so na cesto staupili, žena so govorili slovenski, mauž pa odgovardjali madžarski. "Au, tvojoga acara!", so si žena mislili. Gda so domau prišli, so mauž pá slovenski začnili gučati, žena pa so jim pravili: "Če je tebe na poštiji sram slovenski gučati, te ge doma tó nemo gučala s tebov slovenski!" Pa naj stoj povej, ka je naleki biti Slovenec na Vogrskom! En moški pa je v nevoli būu, ka je ranč tau soboto emo dva programa. 25 lejt je minaulo, ka je

srejdno šaulo skončo. Šteri so vküper v šaulo ojdlj, so se srečali, ino njini škonicke. En cajt je būu vküper z njimi, depa te je brž vujšo, ka je na Slovence z vsega Vogrskoga tó nager būu.

Un je vendrak eške tó daubo s tisti figic, ka se je eni starejši materi nej vnauzalo doma pečti pa več stau kilomejtarov v Monošter prinesiti.

En mlajši moški, šteri samo madžarski zna, je s sebov pripelo svojo malo čer, ka ji prej pokaže, iz steri krajov je prišla njena babica, ki je bila Slovenka, pa je fejst rano mrla. Té gospaud zdaj takše knige išče, v šteraj je vogrski tó dojspisana zgodovina slovenske krajine, gde se je narodila njegva pokojna slovenska mati. Iz groba tó leko poženejo korenine?

Pesmarge na kauroši, igralci (szinjárszók), Korpíčova banda, drugi fudaške, goslarge, folklorne skupine, varaške in števanovske pesmarice v kulturnom domi, elegantne mlade mažoretke, lejpe rauže v muzeumi... Te pa vse tau ne pomeni, ka porabski Slovenci nika znamo tó? Ka se nam nej trbej sramüvati nej samo na cesti nej, liki v modernom kulturnom domi tó nej?

Smejm en svoj spomin tó tápovödati? Prišle so na državno srečanje tri sestre tó. Gda so mlade dekle bile, so po večera, gda je

že kméčno gratüvalo, pod eno krivo djablano sejdle pa tak lepau spevale, kak tri ftičice. Leko, ka je ena eške na igarco tó igrala. Bratke pa so tak fúčkali, kak slavički. Pojbov slavičkov nej bilau videti na srečanju. Tri ftičice so se nej oglasile, samo so se lepau smedjale. Vej pa je vendrak njina muzikalnost don nej vömrta te, gda so njinoga očo pokapali, pa jim je prej nekak na gosli igro pri grobi? Dobro bi bilau, če bi se te ftičice, slavički pa drugi ftiči iz cejloga ro-saga na drugom srečanju tó kaj oglasili.

Ena ženska srejdni lejt, štera več nikše žlate nema v Porabji, je tó prišla. Prej zato, ka je v rojstnom kraji srečala svojo prvo lübezen...

Materna rejč je nej tó prva lübezen?...

Pa rojstni kráj?...

Jej, kak lepau začnejo vanej cvesti lipe!

Pa kak denejo?!?

Franček Mukič

PRIPADAMO TEJ SKUPNOSTI

Uresničila se je večdesetletna želja Slovencev na Madžarskem. V okviru Porabskih dnevov so organizirali 24. in 25. maja I. vsedrjavno srečanje Slovencev na Madžarskem. Pobudnik je bila Državna slovenska manjšinska samouprava, ki so jo ustanovili I. 1994, soorganizator pa Zveza Slovencev na Madžarskem. Plemenitemu sodelovanju med tema dvema organizacijama se lahko zahvalimo za uspelo prireditve, ki jo je denarno podrl **Javni sklad za narodne in etnične manjšine na Madžarskem**.

Vsodrjavno srečanje je nudilo možnost, da so se lahko srečali s svojimi znanci, sorodniki tisti Slovenci, ki so pred več desetletji zaradi takšnih ali drugačnih razlogov zapustili svoj rojstni kraj, Porabje. Večina le-teh se je polna pričakovanj pripravljala na srečanje, kajti še zmeraj je močno navezana na rodno Porabje, spremlja dogajanja v njem, zanimata jo

Slovenci z vseh koncev Madžarske po slovenski maši prihajajo iz monoštrske cerkve

jezik in kultura. Tako so se srečanja udeležili v lepem številu Slovenci iz oddaljenih krajev na Mažarskem.

Organizatorji so jim omogočili, da na izletu po Porabju spoznajo skoraj vse vasi slovenskega Porabja, ugotovijo, v kakšni meri so se ti kraji spremenili oz.

razvili v zadnjih letih. Seznanili so jih tudi s težavami oz. prizadevanji za rešitev le-teh.

Prireditve se je začela z manjšo pogostitvijo, na kateri so ponujali tudi domači kruh in kapljico. V dveh dnevih smo videli več kulturnih prireditev. Na povorki in kulturnem programu smo spoznali

več dobro pripravljenih skupin, solistov (mažoretke, folklore, zbora, pihalno godbo).

Slovenci smo precej verni, zato smo se v lepem številu udeležili tudi slovenske maše v r. katoški cerkvi v Monoštru, ki jo je daroval dr. Jožef Smej, pomožni škof iz Maribora. K svečanosti

obreda je prispeval Mešani pevski zbor A. Pavel z Gornjega Senika.

Ni pa manjkalo tudi prilik za veselo druženje, prvi dan smo zaključili z veselico.

Prireditve so se udeležili visoki predstavniki, tako z Madžarske kot iz Slovenije.

Vsi, ki smo se udeležili srečanja, nismo prišli le z namenom, da bi se srečali z domačimi ali domačini, da bi si ogledali kraje, temveč z namenom, da bi v srcih odnesli domov nekaj slovenskega, kar bi nam lahko pomagalo pri ohranitvi naše slovenske identitete.

Tó prvo srečanje je - ob vseh kulturnih in jezikovnih doživetjih - utrdilo v nas občutke, da pripadamo tej skupnosti, kar je dodatna vrednota prireditve. Z občutkom, da pripadamo slovenski skupnosti na Madžarskem, smo se poslovili od Porabja ter se napotili proti Budimpešti.

Hvala za gostoljubnost: Slovenci iz Budimpešte

Štenjé

PREDGE ZA NEDELE I SVETKE

Najbole eričen predgar na Primorskem, Kranjskem pa Štajerskom je biu Janez Svetokriški (1647-1714). Mati ma je bila Slovenka, oča pa Taljan. Mrau je v Gorici 1714-oga leta, eno leto prva liki je Franc Temlin za nas vödau svoj györski katekizmus.

Janez Svetokriški je - med 1691-im i 1707-im letom - svoje predge vödau v pet knjigaj, pod naslovom: Sacrum promptuarium (Sveti priročnik). Tau so predge za nedele i svetke, štere so nücali dühovnicke pri meši. Dojpreštite odlomke (rész-letek) o lejpi grejšnici:

"Je bila ena gospodična..., katera je bila silnu lejpa, inu bogata, ali malu bogaboječa ... Vse skuzi po cervki ozerala ... inu svoje nage bele persij kazala ... En večer je bila na ples povablana, inu v tem kir nar ble je plesala, ena velika bolečina jo popade ... Precej vse dohtarje vkup pokličejo ... Spovednik začne pohlevnu opominat de se ima spovedat ... ali boganerodna žena z velikim serdom odgovorij, Aku Bog mene noče kakoršna sim, nej me pusti, zakaj ne želim po sili k njemu priti. Na tu herbet Mašniku oberne ... v tem začne enu taku strašnu ropotajne v taisti kambri ... de vsi se so bili taku močnu prestrašili, inu sbešali ... en čas tu ropotajne, inu šraj

neha, ti domači gredo v kambro gledat: Pole vidio ... taiste nesrečne martvu truplu par nagu v enem kotu je ležalu, inu nje obličje je bilu taku respraskanu, inu odertu, inu nje persij taku rastargane, de grosa je bilu gledati ... oča ... po noči na tihoma pusti tu grešnu truplu na britof pokopati. Ali drugu jutru ta žegnana zemla tu prekletu truplu vunverže ... Polé poln luft strašnih orlu se vidi, kateri tu fardamanu truplu zgrabio, inu v pakal s sabi nesejo."

(po našom: "Je bila ena gospodična ... štera je bila preveč lejpa, ino bogata, ali malo bogaboječa ... Vseskaus se je po cervki ozirala ... ino svoje nage bejle prsi kazala ... En večer je bila na ples pozvana, ino tam, gda je najbolje plesala, go je ena veuka bolečina popadnila ... Včasik vse doktore vküppozovejo ... Spovednik go začne namili opominati, naj se spovej ... Ali Boga odürjajoča ženska z veukim srdom odgovori, Ako Baug mené neške, kakšna sem, naj me pusti, zato ka neškem po sili k njemu priti. Na tau (h)rbet mešniki obrné ... v tom se začne edno takšno strašno ropotanje v tistoj klejti ... da so se vsi tak fejt prestrašili, ino zbežžali ... za en cajt tau ropotanje, ino ördjané gorenja, te domači dejo v klejt gledat: Pa vidijo ... te nesrečno nago mrtvo tejló v ednom kauti ležalo, ino njeno lice je bilau tak dojpöškrabano, ino dojodrtó, ino njene prsi tak raztrgane, ka strašno je bilau gledati ... oča ... ponoči na tjüma dau tau grejšno tejló na cintori pokopati. Ali drugi zranek ta posevečena zemla tau preklete tejló völičí ... Po tistom se po lufti puno strašni ftičov vidi, šteri tau preklete tejló zgrabijo ino v peku s sebov odnesejo.")

Marija Kozar

Katarina Hirnök-Munda, prva porabska doktorica znanosti

MORDA ZA SPODBUDO IN ZGLED

Kako dolgo poznam Katarino, natančno niti ne vem, spominjam se pa, da sva se spoznala v časih, ko smo (sicer redki) novinarji iskali in najdevali informacije o porabskih Slovencih pri posameznikih, ker svoje organizacije še niso imeli. Skupaj z Marijano (Sukič) sta delali v monaštrskem kulturnem domu, kjer so začeli nastajati zametki tudi za marsikaj, kar se je uresničilo v poznejših letih.

Toda tokrat ne gre za spomine, marveč za konkretno in zahtevno dejanje: Katarina Hirnök-Munda je postala prva porabska doktorica znanosti, in sicer z disertacijo Vloga in pomen ljudske kulture in načina življenja pri opredeljevanju in ohranjanju narodne identitete porabskih Slovencev. Disertacija obsega 211 strani, nastajala pa je od leta 1994.

"Delo sem pripravljala tri leta. Najprej sem iskala in zbiralá vire in literaturo. Osredotočila sem se na etnološke vire madžarskih in slovenskih piscev, seveda tudi domačih, porabskih. Pomeni, da se disertacija naslanja na pisane vire, pri čemer sem upoštevala tudi arhive in družinske arhive," pravi Katarina Hirnök-Munda.

- S kom vse ste sodelovali; mislim na Porabje in strokovnjake v Ljubljani?

"V Ljubljani sem sodelovala z bivšimi profesorji, pri katerih sem delala diplomsko nalogo in magistrirje. Posebej želim omeniti sodelovanje s profesorjem Vilkom Novakom, ki še danes aktivno spremlja tudi dogajanje v Porabju. Bil mi je zunanji mentor, veliko mi je pomagal s svojim bogatim in vsestranskim znanjem.

Moja uradna mentorja sta bila dr. Slavko Kremenšek in dr. Albina Nečak-Lük,

doktor Kremenšek s strani oddelka za etnologijo in kulturno antropologijo, doktorica Albina Nečak-Lük pa iz Inštituta za narodnostna vprašanja. Z njima sem sodelovala takorekoč od začetka do zagovora disertacije."

Doktorica Katarina Hirnök-Munda se je na zagovor temeljito pripravljala zadnje mesece tudi zato, ker se na Inštitutu za narodnostna vprašanja, kjer je zaposlena kot raziskovalka za proučevanje Slovencev na Madžarskem, ne ukvarja z etnološko tematiko. "Hotela sem dobiti realen pregled, kaj se dogaja v stroki, ne samo v slovenski ampak tudi na Madžarskem in drugod. Zato se med tem časom nisem obremenjevala z načrti, česa se posebej lotiti po zagovoru, res pa je, da sem že na zagovoru dobila nekaj pobud. Moram pa se vsaj malo odpočiti..."

Porabski Slovenci so dobili prvo doktoriko znanosti. Njena študijska pot se je začela v Ljubljani, kjer je leta 1984 diplomirala na Filozofski fakulteti iz etnologije. Zaposlila se je v monaštrskem Kulturnem centru in nato v tamkajšnjem Muzeju Avgusta Pavla. Leta 1989 je magistrirala iz etnologije na ljubljanski Filozofski fakulteti z nalogo Poljedelsko sezonsko delo med porabskimi Slovenci v Železni županiji na Madžarskem v 19. in 20. stoletju. Od 1992 je bila na INV mlada raziskovalka, od 1994 pa višja sodelavka Inštituta za narodnostna vprašanja.

Kljub raziskovalnim in zasedbnim obveznostim je Katarina Hirnök-Munda ohr-

nila vezi s porabskim okoljem. Ne zgolj na formalni ravni ali vključenosti v raziskovanje porabskih razmer, marveč s konkretnim sodelovanjem in sooblikovanjem narodnostnega kulturnega življenja v Porabju. Porabski Slovenci so maloštevilna narodnost, še manjše je število njihovih izobražencev v okoljih, kjer pretežno živijo. Če izključimo politične razmere in razloge, je v preteklosti in deloma že zdaj dovolj gospodarski položaj, ki ne vzpodbuja izobraževanja. Zato tudi ne vemo za porabskega ekonomista, morda pravnika in inženirja elektronike, poznamo le izobražence humanistične smeri in še teh je zelo malo. Tokratno pisanje nima namena analizirati vzrokov in posledic, zakaj je v Porabju tako malo izobražencev, ampak opozoriti na ta problem skozi kratko predstavitev prve doktorice znanosti. Pristaviti pa velja, da tudi na ta način postajajo porabski Slovenci enakopravnejši v primerjavi s Slovenci v Avstriji in Italiji, čeprav doktorica ne bo živila v svojem narodnostnem okolju, ampak bo z njim povezana osebno in s svojo stroko, z raziskovanjem in še čim.

Bili bi seveda površni, če bi prezrli številna raziskovalna dela Marije Kozar-Mukič in Franceka Mukiča, vendar se tu prekratki spišek konča.

Doktorici Katarini Hirnök-Munda iskrene čestitke tudi v imenu Porabja, seveda z željo, da se še pogosteje pojavlja s svojimi prispevki v našem časniku.

eR

**Spremljajte televizijsko oddajo
SLOVENSKI UTRINKI
vsako drugo sredo ob 14.10 na
1. programu madžarske televizije.
Naslednja oddaja bo v sredo,
11. junija 1997.
Ponovitev v soboto, 14. junija
ob 9.45 na 2. programu.**

OD SLOVENIJE...

Poslanci o spreminjanju ustave

O pripravlenosti Slovenije na vključitev v Evropsko unijo je bilo pred dnevi govora v slovenskem parlamentu. Poslanci so po dolgotrajni in polemični razpravi na izredni seji sprejeli kombinacijo petih sklepov; štiri je predlagala opozicija, enega pa koalicijske stranke. Po sprejetih sklepih bo vlada morala predložiti strategijo vključevanja Slovenije v Evropsko unijo, program reform in usklajevanja slovenske zakonodaje z evropsko ter izčrpno informirati o vsem slovensko javnost. Koalicija se je zavezala, da bo izvedla harmonizacijo slovenske zakonodaje z ureditvijo v Evropski uniji, vstevši spremembo ustave, državni zbor pa bo sprejel zakonodajo, s katero bo postopno sprostil slovenski trg in hkrati ustrezno zavaroval nacionalne interese.

Predsednik vlade v ZDA

V enem zadnjih poskusov dobiti na svojo stran ameriško vlado in jo prepričati, da si Slovenija zasluži mesto v prvem paketu držav, ki bodo povečale število članic Nata, se je slovenski predsednik dr. Janez Drnovšek v Washingtonu sešel z ameriško zunanjim ministrico Madeleine Albrightovo. Po pogovorih je Drnovšek povedal, da odločitev o tem, katere države bodo nove članice Nata, še ni bila sprejeta, da pa delnice Slovenije v zadnjem času rastejo.

Kučan bo kandidiral

Slovenski predsednik Milan Kučan je napovedal, da bo spet kandidiral za to funkcijo na predsedniških volitvah konec letošnjega leta.

Stavka železničarjev

Nezadovoljni zaradi svojih plač so se slovenski železničarji odločili za stavko. V prvih osmih dneh stavke je slovensko gospodarstvo utrpelo okoli milijardo dolarjev škode. Vodstvo železnic je zahtevalo suspenz 78 železničarskih sindikalistov, stavka-joči pa kot pogoj za pogajanja zahtevajo, da se ta suspenz umakne, drugi pogoj za pogajanja pa je odstop direktorja slovenskih železnic Marjana Rekarja.

Jajjaa?!?

Vej pa don nej?!?

Morski vucké pa zobozdravniki. Na Maldivaj v Indijskom oceanu je maurdeje tak bogato, ka morski vucké (čápák) majo zavolé gésti, zato nika ne dejejo lidám. Zatogavolo lidgé pa njim nika ne škaujdiyo. Če rejsan je v tistom tali sveta tau v modi, ka je trbej skem več zobé vküper pobrati od té stvarine, je ne kolejo, liki jim samo vöskübnéjo par zurbau, pa je tápístiyo. Tem "divdjim" ribam pa takši zobge vsigder nazaj

KABILA ALI KOBILA?

zrastejo, do konca njino-ga življenja. Kelkokrat koli jim vöposkibíyo. - *Zdaj, ka je takša dragočina pri zobozdravniki, kak bi tau nam tö dobro prišlo?!*

Kabila ali Kobila? V Zairi so Kabila pa njegvi vojaki zagnali diktatora Mobutuna, šteri si je prej vküper pokradno več, kak štiri milijarde dolarov iz tisti penaz, ka je svejt pošilo za pomauč toma siromačkomi rosagi. Zdaj, ka je Kabila prejk vzöu oblast, je včasik prepovödo partije. Tau maš demokracijo! Zaman so Merikanarge pa drüge zahodne (nyugati) države od njega čakali demokracijo. Njégvi sodacke so napraviliko te, gda je prejšnji diktator že pobegno, šli v ene špitale, tam vö s psotale spotegnili ranjene soda-

ke, je odpelali v nikše kasarne, gde so je brsali, bičali pa je več vör vanej njali na strašno krepki sunci. - *Daj oblast (hatalom) lidam, pa boš vüdo, kakša je njina prava natura.*

Pujčki pa düša. Na Taiwani je nej tak dugo bila ena velka epidemija (járvány), ka je skor dva milijona mali pujčkov zginilo. Tistoga ipa je ranč tam büu na obiski tibetanski vörski voditeu Dalajlama, šteri je prej včasik molo za "düše" pujčkov, pa je pravo, ka se vüpa, ka vsi lidgé pridejo, pa do uni tö molili. - *Mojo paro, ka se clovek ne poni vö!*

Pojbki mrau od mesa zginjene stvarine. Tau se je zgodilo v sosednji županiji Zala. Tak računajo, ka prej na Vogrskom blüzi 10 gezaro

lüdi geje redno mesau, ka vöbaréjo iz stüdenca, v štere zginjene pujčke, krave pa drügo lüčajo (dökgút). - *Nikši vrag se mi grauža v želaudci...*

Namesto cepiva inzulín. 21 mlajšov je mrlo v Jemeni, ka so jim namesto cepiva inzulín pod kaužo bezeknili. Pri 71 mlajšaj so napravili tau velko hibo. - *Siromački mlajši, butasti vözraščeni.*

Ideje (ötletek) v smetke. Če kaj delavci tanačivajo prejdñjim na Vogrskom, 70 procentov toga šéfi včasik ličijo v smetke. Pri 200 najvekši firmaj (cég) voditelge tak mislijo, ka od toga, če do se tisti, šteri pri njij delajo, vsigder kaj nauvoga včli, nikšoga aska nega. - *Od takši voditelov tö nej.*

Fr.M.

SRCÉ SE MI JE SMEJALO

Že aprila smo se pogučali, da se bomo v Porabji srečali z murskosoboškimi upokojenci. Lani smo mi bili pri njij na izletu, zato smo je pozvali, da si poglednejo našo slovensko Porabje.

Srejdo rano se je malo pooblačilo. Mislili smo, ka de včasi dež üšo ali do tačas, ka so se soboški upokojenci na Gorenji Senik pripelali, je lapu sunce zasijalo, tak ka je 21. majaša vrejmen nam tö lejpi den delalo. V devetoj vöri se je stavo avtobus pri šauli, penzionisti so vsakoga posebi pozdravili. Šli smo v jedilnico, gde je goste pozdra-

vila predsednica našoga kluba, ga. Irena Barber pa ga. Klara Fodor sekretarka Slovenske zveze. Ponudili smo jim güžino, domači krü, vrtenke, pecivo, stero so naše penzionistke spekle. Vse tou

ves, poglednoli smo cerkev, se pelali v Sakalovce, potem pa v Monošter. V katoliški cerkvi nas je že čakala gdč. Marijana Sukič, urednica časopisa Porabje. Poglednoli smo eške muzej Avgusta Pavla, potem smo meli čas za küpvati. Iстина, ka je prej nej preveč vrejdo, ka prej mamö viske cene, so se mi taužile gospe. Etak smo se pa samo o trgovinaj pogučavale, me-nje küpvale.

Šli smo naprej na drügi tau Porabja, skozi Števanovec na Verico, v Ritkarovce. Našim prijatelom se je ta krajina sploj vidla, ar je tišina, nega dosti avtonov, dober zrak je, vse je mirno. Prišli smo na Verico k lončari, g. Dončeci. On nam je pokazö, kak dela pa smo si leko küpili kaj za spomin pa za domanje. V gostilni so nas že čakali vaščani z dobrim mrzlim vinom, ništerni so eške rodbino srečali. Čas je brž odišo, mogli smo slobod vzeti pa titi naprej v Števanovce. Pri cerkvi sta nas čakala g. župnik Štefan Tóth pa

kantor. G. župnik so na kratki povedali o cerkvi. Potem so nam domači kantor na orgle zaigrali Marijine pesmi. Naši prijatelji, ko so g. Vljaj zaigrali na orgle, so lejpo spejvali. Bila sam vesela, ar sem znala z njimi vküper spejvati. Eške srce se mi je smejalo.

Pravli smo si zbaugom pa šli proti Andovec po tistom pa nazaj v Monošter. Vmejs smo se kaj hecali, probali smo naše vsakdanéjnje težave, bolečine pozabiti, vej pa vsigder ne more jokati, včasi se mi tö leko malo zasmejemö. Tak smo pa nej vpamet vzeli, ka nam je čas brž mino. V Monoštri so nas že težko čakali na večerjo. Po večerji so nam monoštrske pesmarce z g. Marijo Rituper dale lejpi program, etak smo se pa rejsan fajn meli. Den je mino, posloviti se je trbelo. Draga Estera, g. Jože Vild, vsi, "dekleta" in "fantje"! Lepau je bilo vküper z vami. Pa nasvidenje!

Vera Gašpar

PITANJE JE SAMO TAU, KA V SAKALAUVCU PRI DRŽINI NEMEŠ STO JE "NAGYONSZÉP"

Da bi vam, dragi bralci, nej trbelo dolgo premisslavati, probala mo na kratki raztomačiti, ka sam s tejm stejla povedati. Slovenska zveza je letos znauvič vküp postavila edno dramsko skupino, stera je na sprtolejt notpokazala "Županovo Mico". Steri smo vidli tau igro, smo zadobili nistarne lejpe minute. V tej skupini je špilo iz Sakalauvec Laci Nemeš tü. Etognauk sam gorziskala njega pa njegovu držino. Kak sam notstupila v ižo, sam zaglednila nekakoga, šteri je rejsan "nagyonszép". Laci je fejs človek, pa je rejsan dobro špilo, je fejst bio vönabiksani, liki od njega je pa nakak v rama eške lepši. Na teltja, ka je Laci pri njem samo "Kišmiška". V prednjoj sobi se morem staviti, zatok ka me tam že čaka Laci pa eden spoj lejpi mali pojep. Po pozdravi ga spitavam, kak ma je ime. Joška, Števan, Adam? On se pa samo smeje pa za edno malo etak pravi: "Máté". Máté, šteri je zdaj dvej pa pau leta star, je tretjio dejte v držini, depa od toga malo sledkar.

Srečo mam, ka je cejla držina doma, istina, ka je vert, Laci nej davnik prauto večera prišo z dela. Gda si sedemo pa njim povejm, ka bi od nji rada pisala, vertinja Erži etak pravi: "Od nas? Vej smo pa mi nej kakša imenitna držina. Držina smo, kak je največ." Pa se etak pomaleg začne mo pogučavati.

Vüva sta obadva iz Sakalauvec. Etak pa, mislim, se je vama nej bilau žmetno spoznati. Kak se na tau spominjaš?

"Dja sam od Djurani," pravi Laci, "Erži pa od Zavcovi. Te dvej iži stanej daleč vkraj edna od druge, tak ka sva se od daumi leko vidla tü. No, pa kak mladi, sva se

spoznala, s toga je pa zakon grato 1982-oga leta.

Ge sam vönavčeni kmetijski tehnik (növénytermesztő gépész). S traktorom pa z vsefele mašinami znam delati. Na gnes z bagerom šaudar

Lejpo držino mata. Videti je pa, ka je te najmenkši malo sledkar prišo. Računala sta na njega?"

"Gda sva se oženila, sva furt gučala, ka va mela dva (ali tri) deteta. Depa gda sva že Livijo - štera

kopam pa vozim pri ednoj firmi. Tistoga reda, gda sva se oženila, je zatok ležejše bilau zidati. Tak ka sva v ednoj leti gorazozidala te ram, po ženitvi za 3 leta sva že v svojom rami bila. Tistoga reda smo si dosta premisslavati - žena, Erži bi rada bila - če bi si v Varaša zozidali ram. Za volo starišov pa za volo lejpoga mesta smo ostali v Sakalauvcu. Moj brat je tö tü zozido svoj ram, sva si sausada."

"Ge sam se za tkalko včičla," pravi Erži. "V Varaša v židanoj fabriki sam delala. Tak sam čütüla, da bi dobro bilau več šaule meti. Zatok sam pa že kak odrasla končala gimnazijo pa sam 1980. leta maturirala. Po ženitvi so prišli mlajši. Z dvöma sam 5 lejt doma bila, gda sam osemde setsedemoga leta nazaj išla v fabriko, sam že nej na mašinaj delala. Fabrika je 1992. leta cejlak na nikoj prišla, delo sam si mogla iskati indrik. Znauvič sam tak čütüla, ka bi se eške nika trbelo včiti. Etak sam se vönavčila za varuško pa sam pred tretjim detetom že doma v vesi v vrtci delala, kama zdaj za par mejscev ščem nazaj titi."

je zdaj 15 lejt stara - pa Bálinta - šteri je zdaj 13 lejt star - mejla, sva zadovolniva bila, pa sva nej računala na več dece. Malo mi je nerodno bilau, ka sam za telko lejt zanosila. Depa zmirila sva se s tejm pa gnes bi tauga maloga za cejli svejt nej ta dala. Moja mati pa Lacina starištje ga tü spoj radi majo."

Edno takšo držino je gnes nej málo delo gordržati. Depa kak vidim, ste srečna držina.

"Ne morem povedati, ka bi nej srečni bili. Deca nam vsakši den dava velke brige. Takšo držino tadržati je velka odgovornost. Ne pravimo, ka bi nej radi od toga baukše živeli. Vsakdanešnje brige nas tö naganjajo, kakoli se tak vidi, ka je vse lejpo, z vsem smo zadovolni. Depa taužiti se tö nemo taužili. Od toga naj lagvejše nede."

Vidim, ka ta vekša - Livija, štera že v strokovno šaulo odi pa Bálint - spoj radiva mata maloga brata.

"Tak je. Vsi smo ma radi. Pa če sta vekšiva tü pa tam že kaj lagviva, z njim vse pozabimo," pravi Erži.

Kak sta povedla, obadva sta Slovenca.

Kak sta vüva s slovenskim gezikom?

Laci: "Dja od mladi lejt gučim slovenski. Tau ranč ne morem prebroditi, ka bi doma s starišami nej slovenski gučo. Srečo sam tö emo, do tejtja mau sam navekša v taksoj mesti delo, gde so sodelavci navekša tö Slovinci bili."

"Že sam štiri lejtja stara bila, pa sam ešče nej vejdlavogrski. Litji prišla so tista mlada lejta, gda sam tak čütüla, ka me je med Vaugri sram bilau slovenski gučati. Ne vejmo povedati zakoj, litji tak sam čütüla, ka nas, Slovence, dolagledajo. Na srečo je na gnes tau nika vöodüšlo z mene. Deca se je v šauli tü včičla pa se vči slovenščino," pravi Erži.

Za tau, ka bi slovenska kultura gorostala, ka bi jezik nej pozabili, je vaša držina dosta aldüvala pa aldüje gnes tü. Istina?

"Tak čütim, ka je tak. Gda sam mladi bijo, sam več kak 5 lejt pleso v folklornoj skupini, ka je v Sakalauvcu več kak 12 lejt delava. Žau, k sodakom sam odišo pa po tistom so me več nej zvali nazaj. Zdaj sam pa nota staupe v dramsko skuino, 's stero v smo letos že dostakrat pa v dosti mestaj špilali. Nej je málo delo bilau od držine vkraj vzeti te cajt, ka smo na probe pa na nastope aldüvali. Takšo delo mam, ka sam od zranka do večera nej doma, pa te sam ešče tau tö vzejo. Držini je včasik težko spadnilo, litji z dobrim so vzeli mojo delo. Spoj sam rad ojdo pa rad odjim s skupinov, spoj dobra "banda" smo gratali. Dobro je bilau špilati "Nagyonszép"-a pa "Kišmiškana".

Gda sam prišla k Nemešovi, mi je vertinja prajla, ka so oni nej imenitna, hirejšnja držina. Po mojom so. Takši bi dosta trbelo. Če je guč od držine, so ranč tak kreda, kak če je kaj potrebno djati za našo vekšo držino, za Porabje.

I. Barber

... DO MADŽARKE

Blagoslovitev kapele v Slovenski vesi

1. junija je škof sombotelske škofije dr. István Konkoly blagoslovil obnovljeno kapelo v Slovenski vesi. Zunanja in notranja dela so trajala več let, stroške so delno pokrili verniki sami, določeno vsoto je prispeval tudi Javni sklad za narodne in etnične manjšine.

Medresorna komisija za podporo

Medresorna komisija, v kateri sodelujejo predstavniki Notranjega ministrstva, Ministrstva za prosveto in kulturno, Kabineta ministrskega predsednika ter Urada za narodne in etnične manjšine, je namenila l. 1996 500 milijonov forintov za manjšinske namene. Do letošnjega maja so ocenili več kot 200 prošenj ter v 153-ih primerih razdelili 273 milijonov forintov. Slovenski delež je 8 milijonov 100 tisoč forintov. 4 milijone 100 tisoč forintov so dobile samouprave v Števanovcih, na Gornjem Seniku in v Sakalovcih za kompenzacijo dodatnih stroškov manjšinskega pouka, 4 milijone je dobila Zveza Slovencev za izgradnjo slovenskega kulturno-informativnega centra.

Šola v naravi

Šole v naravi na pomurskih turističnih kmetijah od 16. do 21. junija se bodo udeležili učenci iz porabskih osnovnih šol. (5 otrok z Gornjega Senika, 5 iz Števanovcev) Organizacijo je prevzela Zveza Slovencev, pri kritju stroškov pomagajo tudi nekatere pomurske občine.

Manj dijakov v poklicnih šolah

V zadnjih sedmih letih se je za 60 tisoč zmanjšalo število dijakov, ki se po osnovni šoli odločijo za kakšen poklic. Medtem ko se je v začetku 90-ih let na poklicnih šolah izobraževalo 210 tisoč dijakov, je v tem letu njihovo število le 150 tisoč.

AKTIVEN IN PESTER ZAKLJUČEK ŠOLSKEGA LETA

"Kateri del šolskega leta imate najraje?" vprašamo učence in učitelje. In pri odgovoru so vsi enotni: "Počitnice!"

Res je. Počitnice so najlepši del šolskega leta, toda ne dobimo jih kar tako v dar. Najprej je potrebno več mesecev trdo delati, šele potem pridejo. Za nekatere res kot počitek, za druge delo, odvisno od tega, kakšne smo zaslužili. Ker pa je do počitnic še nekaj časa - predvsem do počitnic učiteljev - bomo rekli kakšno še o delovnem koncu šolskega leta. Vsekakor se na porabskih šolah v teh dneh dogajajo zanimive stvari, nihče še ne počiva.

Učenci se potijo ob popravljanju ne preveč lepih ocen v lepše, osmošolci se trudijo na preverjanju znanja iz nekaterih ključnih predmetov; vsi pa bi radi dosegli čim boljše rezultate, kajti nadaljnje izobraževanje ni kar tako. Najboljši pri slovenskem jeziku so se pomerili na državnem tekmovanju in ocenjevalna komisija je nad znanjem nekaterih bila prijetno presenečena. Konec šolskega leta je torej nesporno tu, šolske torbe bodo dobra dva meseca samevale na ne preveč vidnih mestih, njihovi lastniki pa bodo napolnjevali svoje poletne dneve z najrazličnejšimi prijetnimi opravili. 10 jih bo šlo v poletno šolo slovenskega jezika na Gorenjsko ali v Savinjsko dolino v Slovenijo. Tisti s slikarsko žilico bodo ustvarjali v poletni likovni koloniji; pred vzgojiteljicami in učitelji pa sta še dve

pomembni nalogi, izobraževanju v Sloveniji.

Že 20. junija se bodo porabski učitelji slovenskega jezika skupaj z nekaj študenti z Visoke učiteljske šole, Katedre za slovenski jezik, odpravili na Seminar slovenskega jezika in kulture '97. Prve 3 dneve bodo preživeli v Italiji, točneje v srcu Beneške Slovenije, v Špetru, skupaj s še nekaterimi zamejskimi učitelji z avstrijske Stajerske in Koroške ter Benečije. Ta del - organizira ga slovensko zunanje ministrstvo, Urad za zamejce in Slovence po svetu - je namenjen izmenjavi izkušenj, navezovanju strokovnih stikov in seznanjanju z novostmi pri poučevanju slovenskega jezika. Učitelji z različnih zamejskih okolij potrebujejo spodbude in nova strokovna znanja za svoje zahtevno in odgovorno delo, zato so taka srečanja za vse nas izrednega pomena.

Drugi del seminarja pa bo potekal v Sloveniji, v Radovljici. Ves teden bodo na programu pedagoške delavnice in razne druge strokovne dejavnosti. Učitelji se predvsem želijo seznanjati z metodiko pouka slovensčine kot 2. jezika, zato je ves strokovni del ubran na to temo. Imeli bomo odlične predavatelje in s tem veliko možnosti, da pridobimo nova, prepotrebna znanja. Naj omenim le dva predavatelja, ki smo ju še posebej veselili: gospa dr. Zinka Zorko, predavateljica s Pedagoške fakultete v Mariboru, ki že vrsto let sodeluje z nami in nam strokovno pomaga, in

g. Vladimir Donaj, zdomski učitelj v Švici, avtor učbenika Dober dan, slovensčina!, ki nam bo predstavil učbenik in podal navodila za delo z njim. Seminar bo strokovno izredno koristen, zato menim, da bi se ga morali udeležiti vsi učitelji (in nekatere, baje neodložljive, aktivnosti vsekakor narediti odložljive; vsi namreč že veliko prej vemo, kdaj bo seminar, zato je večina izgovorov brez pravega opravičila!). Sicer pa je lastno izobraževanje in skrb zanj stvar posameznika; če nam ga celo financira matična država, je še toliko bolje; naše nesprejemanje te pomoči je torej res vredno tehtnega razmisleka, kaj je z nami samimi...

Drugo izobraževanje ali bolje rečeno druženje z vrstniki in spoznavanje slovenskega jezika je namenjeno predšolskim otrokom, njihovim materam in vzgojiteljicam; ta poletni tabor po potekal prvi teden v juliju v vrtcu Radenci. V čudovitem okolju svetovno znanega turističnega kraja bodo malčki z materami in vzgojiteljicami preživeli prijeten in dejaven teden. V slovenskem jeziku se bodo naučili vse o družini, matere pa bodo imele svoj program.

In potem bodo počitnice. Odšla bom v Svoj cvetoči svet, med rože in trave in dehteče trte, tja, kjer se beseda sreča piše z veliko začetnico... In se s pisano jesenjo vrnila...

Veliko poletnega sonca vam želim!

VALERIJA PERGER

Pismo iz Sobote

COMPUTER

Gnesden si življenja brezi computerov, ali kak se tomni pravi po slovensko, računalnikov sploj ne moremo več misliti. Ške pred desetimi leti smo vse té računalnike gledali kak nikšo veliko čudo, gnes pa je čuden tisti, steri z njim ne vej delati. Tisti, steri so ji meli v tiston časi, gda so vöprišli, so velali za takše, ka se z njim vömečejo, gnes tou, ka niške ma računalnik, ne pomejni več čista nika. Tou je tak normalna stvar, kak dober den. Ali, ka se zgodi, če nagnouk računalnik lagvi grata, če njemi je nej vse tak kak trbej, ka se te godi?

Rejsan, tak so se računalniki nut potejgnoli v naše življenje, ka velka nevola grata, gda je un več nej takši kak bi škeli. Leko pa, ka je sploj nej kriv samo računalnik, leko ka človek kaj naroube napravi pa te računalnik tou naoupak razmi tö, pa te je čistak vse naoupak. Tau se je zgoudilo mojomi pajdaši, ka je pisateu gé. Spoumnin se, ka je pred trejmi lejтами küjpo računalnik, ka de zdaj te un samo ške nanga pijso in je mašin za pijsati dao svojomi

malomi, aj se špila z njim. Na, te je té moj pajdaš začo pijsati fejst kusto knjigo. Pijso go je leto, moguče edno leto pa pou. Čeden računalnik si je čistak vse zapoumno, cejla knjiga se je naselila nut v tiste drovne falajčke in čakala, ka té moj pajdaš stijsne tisto gumbo, ka te računalnik nadrukniiva vse tou na paper. Ali, dejte od pajdaša se je navolilo špilati na tisti stari mašin in je začalo tak pomali klačiti gumbe na očovon računalniki. Zdaj, znan že znate, ka se je zgoudilo. Gda je njegov oča domou prišo, ga je polejala smrtna rosa, oči so njemi blejda gratale, srce je mlatilo ka zbešnjeno pa je te palik malo enjalo, roke so trepetale, gezik njemi je mlato kouli po lampaj in edne rejči je nej vöspravo. Mali pa ga je samo glejdo in ga pijto:

- Ati, zakoj se tü gori vse neka gijble pa vse tak čüdno svejti?

Tak je nej pajdaši ostalo nika drügoga, kak ka se je palik vseu ta za računalnik in začo pijsati znouva. Malomi je tö küjpo računalnik, pa te zdaj vüpa, ka več nede po njegovon klačo.

Zdaj pa k nan domou. Tan živi moja tašča Regina, trno čedna ženska. In tak se šika, ka vsikša trno čedna ženska mora v ton časi meti doma računalnik. Ta moja tašča Regina, trno čedna ženska, si zdaj na veliko brodi, kak bi zdaj že biu čas, ka si una tou šker tö küpi. Zakoj de ga nücala, vej una sama najbole. Nikak od nas domačih pa brodi in brodi, zakoj de ga nücala. Leko za tou, ka ta s sousedico ob njen pile kavu in grüntale, kak se gor vužje.

MIKI

Pred kratkim je zvezo Slovencev obiskal novi župan mestne občine Murska Sobota Anton Slavic. Spremljala sta ga Geza Farkaš, načelnik upravne enote ter Geza Bačić svetovalec vlade za manjšine. Gospod Slavic se je seznanil s problemi in načrti Zveze. Rodila se je tudi pobuda, da Zveza in občina ponovno podpišeta sporazum o sodelovanju.

POVEJMO PO SLOVENSKO!

26. maja je Državni pedagoški inštitut pri Ministrstvu za prosveto organiziral tekmovanje v slovenščini za učence porabskih osnovnih šol.

Učenci so v prvem krogu morali izpolniti jezikovni test ter napisati kratek spis. Uspešna rešitev tega naloga je bila pogoj za uvrstitev na ustni del tekmovanja, ki se ga je udeležilo 8 učencev iz seniške in števanovske šole. Učenci so se s pomočjo svojih učiteljev pripravljali iz različnih tem, kot je šola, dom, vas, potovanje v Slovenijo itd.

V prostem pogovoru (tudi s pomočjo vprašani) so pokazali precejšnjo pripravljenost ter spretnost v raznih govornih položajih. Velja to predvsem za učence osmih razredov, ki imajo dokaj bogat besedni zaklad ter so spretni tudi v konverzaciji. Pri nekaterih smo z veseljem ugotavljali, da se tudi doma pogovarjajo slovensko (ali vsaj več slišijo slovensko besedo), pri nekaterih smo ugotavljali, da je več priučenega kot pa spontanega, naravnega pogovora.

Kot splošna ocena pa velja, da imajo kljub vsemu ti učenci precej bogat besedni zaklad ter tudi dokaj dobro razumejo. Če bi se v svojem okolju (bodisi doma ali na šoli, na izletih, kolonijah po Sloveniji...) več srečevali s slovenščino kot funkcionalnim jezikom, bi do zaključitve 8. razreda lahko dosegli dokaj soliden nivo znanja.

In na koncu naj omenimo tudi učitelje, ki so se potrudili in pripravili svoje učence, Lacija Domjana iz Števanovcev, Eriko Glanz ter Ildiko Dončec-Treiber z Gornjega Senika. Najboljši med učenci so bili: **Anastazija Bajzek**, Gornji Senik, in **Zoltan Kovač**, Števanovci, sta zasedla prvi mesti; druga je bila **Andreja Nemet** z G. Senika, treji pa **Norbert Dončec** iz Števanovcev.

-MS-

Karolina Kolmanič

MIKI BREZ RODOVNIKA

Pred tremi dnevi sem zagledal majhnega črno-belega psička. Podil se je za otroki in razposajeno lajal. Mihca sem vprašal: "Čigav je?" "Naš!" je zavpila vsa podeča se mladež in se zopet zagnala po asfaltu.

"Kje pa si?" sem bil radoveden.

Tedaj me je Miško začudeno pogledal, kot bi prvič slišal, da mora majhen štirinožec tudi kam položiti svoj smrček.

"Spi? Ja, spi pa menda v škatli za smetnjaki," je odvrnil.

"Norci! V tako veliki stavbi ni kotička za majhno žival," sem robantil in že tuhtal, kako bi ubogo paro rešil.

Datum za podvig je bil kar ugoden. Bližal se je namreč osmi marec. Tisti dan, dva dni prej in zatem, pa so ljudje malo prijaznejši in radodarni. S tem sem računal tudi jaz, čeprav mi seveda niti na misel ni prišlo, da bi psa podaril mami.

Zvečer se je misel na "predblokovo revše" malo polegla, zato sem potipal očeta: "Oče, kaj bova kupila mami?"

Odpravil me je hitro, da zaradi "sta-stabilizacije" le nekaj malega. Tujka me ni naredila pametnejšega, posledice pa sem občutil že pri smučarski opremi. Pcingljaj sem svojo pikapolonico, v kateri je bilo belih in rumenih verjetno za kak nagejček in zeleno bilko. Predvideval pa sem, da bo oče primaknil za mamo kakšno bonboniero, s katero se bom sladkal pretežno jaz.

Popoldne se vleče kot matematična ura. Končno se začne mračiti. Smuknem iz hiše in se napotim proti bloku. Vhodna vrata so tako vedno zaprta, skozi okna pa leze medla svetloba. In tu za smetnjaki, na kartonu, leži psiček. Poleg je skodelica in v njej še nekaj nedoločljive jedi. Iztegнем obe roki in ga dvignem. Sploh ni težak in tudi ne upira se.

"E, prijateljček, zebe te. Mi pa imamo tako toplo hišo," mu obljubljam in že mislim na mamo, kako bo robantila.

Pot do naše hišice bi prehodil v petih minutah. A zdaj sem upočasnil svoj korak, da bi preudaril, kako naj prezentam svoje s "stabilizacijo" okužene starše. Pred vrati položim kužka na tla. Potem začnem zvoniti in glasno govoriti: "Pojdi no! Ti nisi tu doma."

Na pragu se prikaže mama. Začudeno pogleda mene, nato žival in vpraša: "Kaj pa je to?"

"Pes, čisto navaden pes, ki me je čakal tu."

"Hm! Čakal? Zakaj pa ni še nikdar mene? Vstopi, no!"

Zaloputne vrata. Jaz pa obstanem sredi veže.

"Kaj pa imata?" se oglasi oče iz kuhinje.

"Imava? Nič. Imel pa sem psa," bleknem kot iz topa.

Mama je zdrvela po stopnicah, jaz pa sem rahlo odprl vežna vrata, ves v skrbeh, da bi žival užajeno popihala. Pa ni. Kar sedela je in čakala. Zdjaj sem se opogumil, vzel psička v roke in ga nesel v kuhinjo. Kar zdrdral sem:

"Zebe ga, pa lačen je."

"Nesi ga, kjer si ga vzel!" je zarobantil oče.

"Saj ga bom. Samo malo mleka mu bom dal."

Mama in oče se spogledata. Oče odide v sobo in se pogrezne v fotelj pred televizor. Mama pa na moje veliko presenečenje pristavi skodelico mleka. Iz hladilnika sem prinesel še dva kolo-barčka safalade. Pes je pojedel, se malo sprehodil po kuhinji nato pa zadremal na predpražniku.

"Kako pa mu bo ime?" je vprašala mama.

"Miki!" sem vzkliknil radostno.

Presenečen sem bil nad svojimi starši, ki so se kar prehitro vdali.

Čez dobra dva tedna je bil Miki že gospodar na vrtu in dvorišču. Oče mu je naredil čedno hišico, ki smo jo namestili na balkon. Mama je skrbela zanj, jaz pa sem ga tudi razvajal tako, da sem mu včasih prinašal salamo od šolske malice. Imel sem ga tako rad, da bi mu poleg malice odstopil celo torbo s knjigami vred.

Nekega popoldneva sem zagledal sosedovo Karin. Hitro sem vzel palico, jo zagnal do konca vrta in zavpil: "Prinesil!"

Pes je ubogal in v gobcu veselo stresal palico.

Karin me je pogledala zaničljivo, nakar je rekla: "To ni nič! Mi bomo imeli rodovniškega psa. Smo ga že naročili. Iz Madžarske. Ne pa takšnega mešanca."

"Sem si kar mislil. Saj nas tako v vsem posnemate!" sem ji zabrusil.

"Mi vas. Le v čem?"

"Najprej smo si mi postavili hišico, potem pa še vi."

"Pa menda... naša in vaša."

"Vaša je bila, hočeš reči... Potem smo si mi kupili poljski fiat."

"Haha! Tranzistorček, kovček! Iz našega narediš dva!"

"Miki, primi jo!" sem zavpil.

Izginila je za ograjo, čeprav je Miki ni mogel preskočiti.

Pomlad je prijala tudi našemu Mikiju. Rad se je nastavljal toplemu soncu in dremal. Sedel sem ob njem in si zadovoljno momljaj, ker sem tokrat izjemoma pravilno rešil matematično nalogo. Nenadoma sva oba hkrati slišala, da je tam čez ograjo zabevskalo. Miki je skočil, kot bi ga pičila osa. Tedaj je nastopila Karin s svojim mladim črnim kodrom. Dvignila ga je visoko v zrak, da je žival razkrcčila noge in plaho zavcnila.

"Lep je," sem dejal strokovnjaško, "vendar se takšni nadejejo tudi pri nas."

"Ti pa veš! Hranimo ga z vitamini, z bananami, s čokolado. Rodovnik ima. Tekmovat bo hodil. Pa član ki-kinološkega društva bo." Zasukala se je na peti, da sta ji dve svetli kitki zdrsnili na hrbet, dvignila glavo in smuknila v hišo.

Popoldne, ko se je oče ravno nameščal na kavču, sem zlezal k njemu in mu začel naštevati:

"Sosedov Neron bo hodil tekmoval!"

"A? Bo igral nogomet ali šah?"

"Ne vem. Pa v kino ali nekakšno kino društvo bo hodil."

"Je član društva pasjerejcev, se reče. Poslušaj me, govoriš to zato, ker Mikija nimaš rad? Bi ga zamenjal?"

Tedaj sem resno razmislil: "Ne, atek! Nikdar!"

"Potem pa nehaj naštevati in me pusti počivati."

Zgodilo se je, da se je Neron res peljal v belem mercedesu v belo Ljubljano na pasje tekmovanje. Na sprehod so ga vodili zdaj na kratkem rdečem, zdaj zelenem jermenčku. Pozimi je dobil pleten površnik. Spal je v hiši. Svobodno se je sprehajal le po balkonu.

Nekoč, ko ni bilo nikogar doma, sem mu vrgel lepo mesnatno kost. Pograbil jo je in jo hlastno obral, čeprav je imel v skodelici kos banane, keks in čokolado. Dvignil sem svojega Mikija in s smrčkom sta se prvič dotaknila. In slišal sem Neronu, kako mu je zaupno šepnil:

"Ah, Miki! Rajši bi bil čisto navaden podeželski mešanec."

Slovenska meša
v varaškoj
cerkvi

Pesmarce iz
Števanovcev

Vörniki iz
Mosonmagyaróvára
pa Varaša

Nauva folklor
iz Sakalauvec

Priznanje
"Za Porabje"
sta dobili
Marija Kozar
in Erika Glanz

Varaške
mažoretke

PESEM NE POZNA MEJA

Zveza Slovencev na Madžarskem
Vas vljudno vabi na revijo pevskih zborov,
ki bo 14. junija (v soboto) ob 19. uri
v Monoštru v gledališki dvorani

SODELUJEJO:

iz Slovenije:

- Mešani pevski zbor "Svoboda" iz Trbovelj
- Moški pevski zbor "Franc Zgonik" iz Branika

iz Italije:

- Moški pevski zbor "Jezero" iz Doberdoba
- Moški pevski zbor "Vesna" iz Križa pri Trstu
- Dekliški pevski zbor "Vesna" iz Križa pri Trstu

iz Avstrije:

- Moški pevski zbor "Edinost" iz Pliberka

iz Madžarske:

- Mešani pevski zbor "A. Pavel" z Gornjega Senika

A DAL NEM ISMER HATÁROKAT

A Magyarországi Szlovének Szövetsége szeretettel
vár minden érdeklődőt énekkari találkozójára,
mely 1997. június 14-én (szombaton) 19 órakor
kezdődik a szentgotthárdi színházban.

A TALÁLKOZÓ RÉSZTVEVŐI:

Szlovéniából:

- a trbovljei "Svoboda" vegyeskar
- a braniki "Franc Zgonik" férfi kórus

Olaszországból:

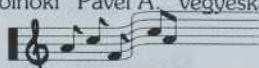
- a doberdói "Jezero" férfi kórus
- a Trieszt melletti križi "Vesna" férfi kórus
- a Trieszt melletti križi "Vesna" leánykar

Auszbriából:

- a pliberbi "Edinost" férfi kórus

Magyarországról:

- - a felsőszölnöki "Pável Á." vegyeskar

PORABJE

ČASOPIS SLOVENCEV NA MADŽARSKEM

Izhaja vsak drugi četrtek

Glavna in odgovorna urednica
Marijana Sukić
Naslov uredništva: H-9970
Monošter, Deak Ferenc ut 17.,
p. p. 77, tel.: 94/380-767

Tisk:
SOLIDARNOST
Arhitekta Novaka 4
9000 Murska Sobota
Slovenija

Po mnenju Ministrstva za kulturo
št. 415-715/93 mb z dne
3.11.1993, se časopis
PORABJE uvršča med
proizvode, od
katerih se plačuje davek od
prometa proizvodov po 13.točki
tarife 3. zakona o prometnem
davku (Ur. list RS, št. 4/92).
ISSN 12187062.

Časopis izhaja z denarno
pomočjo Javnega sklada za
narodne in etnične manjšine.